

**ГЭМТ ХЭРГЭЭС УРЬДЧИЛАН СЭРГИЙЛЭХ АЖЛЫГ ЗОХИЦУУЛАХ
САЛБАР ЗӨВЛӨЛИЙН 2019 ОНЫ ХИЙЖ ГҮЙЦЭТГЭХ АЖЛЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

2019.01.24

Улаангом

№	Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа	Хугацаа, сар, улирал	Хариуцах байгууллага	Хяналт тавих албан тушаалтан	Хүрэх үр дүн
Нэг: Удирдлага, зохион байгуулалтын талаар					
1.1	Улирал бүр ГХУСАЗСЗөвлөлийн гишүүд холбогдох байгууллагуудтай хамтран гүйцэтгэсэн ажлын үр дүнг хэлэлцэх	Хагас жилд нэг удаа	ГХУСАЗСЗ-ийн нарийн бичгийн дарга Б.Алтан	Аймгийн ГХУСАЗСЗ-ийн дарга Э.Насанбат	Нэгдсэн мэдээлэлтэй болж улирлын ажлыг үнэлж дүгнэх, дараа улиралд хийх ажил хуваарилагдсан байна.
1.2	Увс аймгийн хил хамгаалалтад туслах хүчний зөвлөлийн нэгдсэн зөвлөгөөнийг зохион байгуулах	1 улиралд	Хилийн 0245 дугаар анги	Аймгийн ГХУСАЗСЗ-ийн дарга Э.Насанбат	Нэгдсэн зөвлөгөөнийг зохион байгуулж холбогдох мэдээ мэдээлэл санал солилцох
1.3	Цагдаагийн явуулын постын санхүүгийн асуудлыг шийдвэрлэж, 1 пост ажиллуулах	3-р улиралд	АЗДТГ, ДБХС	Аймгийн ГХУСАЗСЗ-ийн дарга Э.Насанбат	Явуулын пост ажиллуулсанаар гэмт хэрэг зөрчил гарч болзошгүй газарт зөөвөрлөн хүрч ажиллах боломж бүрдэнэ.
Хоёр: Мэдээлэл сурталчилгааны чиглэлээр					
2.1	“Увс” нам бус телевиз, МВС телевизээр Прокурорын газар, Цагдаагийн газраас гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх мэдээ, мэдээлэл, шторк, нэвтрүүлэг хийх, шинээр дагаж мөрдөх хуулиудын талаар мэдээлэл хийх	Тогтмол	ПГазар, ЦГазар	Аймгийн ГХУСАЗСЗ-ийн дарга Э.Насанбат	Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх мэдээ, мэдээлэл иргэд олон нийтэд хүртээмжтэй хүрч иргэдийн хууль эрх зүйн мэдлэг дээшлэнэ
2.2	Хилийн сумдууд, хил орчмын ард иргэдэд Монгол Улсын Хилийн тухай хууль, холбогдох хууль тогтоомжуудыг танилцуулан, мэдээлэл хийж, малаа эзэн хариулагатай байлгах талаар мэдэгдэх, Хилийн зурваст хүрч ажиллах	Улирал бүр	ГХУСАЗСЗ, Хилийн 0245 дугаар анги, Цагдаагийн газар	Аймгийн ГХУСАЗСЗ-ийн дарга Э.Насанбат	Хуулийн хэрэгжилт хангагдана.
2.3	Мансууруулах бодис сэтгэцэд нөлөөлт бодис, Авлига ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх соён гэгээрүүлэх ажлыг үе шаттайгаар зохион байгуулах	2 дугаар улирал	АПГ, ЗДТГ-н ХЭЗХ, ЦГ	Аймгийн ГХУСАЗСЗ-ийн дарга Э.Насанбат	Авлига ашиг сонирхлын зөрчлийн талаар мэдээ мэдээлэл олон нийтэд хүрч авлигын эсрэг хуулийн мэдээлэлтэй болно.
2.4	Улаангом сумын нутагт байрлах мэдээллийн самбаруудад гэмт хэрэг зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх мэдээллийн талаар хаяг байршуулах	2 дугаар улиралд	АГХУСАЗСЗ, ЦГ	Аймгийн ГХУСАЗСЗ-ийн дарга Э.Насанбат	Гэмт хэрэг зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх ажилд ахиц гарна.

2.5	Сурагчдад ГХУС чиглэлээр мэдээ, мэдээллийг түгээж ажиллахдаа сургууль тус бүрт зориулсан, хүүхэд бүрт хүрэх үйлчилгээ, мэдээлэл хүртээмжтэй байхад анхаарсан “Нээлттэй өдөр” арга хэмжээг үе шаттай зохион байгуулах.	3, 5 дугаар саруудад	ГХУСАЗСЗ, ЦГ, ПГ	Аймгийн ГХУСАЗСЗ-ийн дарга Э.Насанбат	Сурагчдыг гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлнэ.
2.6	ЕБС-ын нийгмийн ухааны багш, 9-р ангийн сурагчдын дунд хууль сурталчилах ажлын хүрээнд “Эрх зүйн олимпиад” зохион байгуулах.	4 дүгээр сард	АГХУСАЗСЗ, ЦГ	Аймгийн ГХУСАЗСЗ-ийн дарга Э.Насанбат	Олимпиадад оролцогч багш сурагч нараас иргэдийн амьдралд хамгийн ихээр хэрэглэгдэж байдаг хуулийн холбогдох заалтуудыг уншиж судлан эрх зүйн мэдлэгээ дээшлүүлсэн байна.
2.7	Байгууллагын, хувь хүний, төрийн болон албаны тухай хуулиудыг сурталчлах, төрийн албан хаагчдад энэ чиглэлээр сургалт зохион байнуулах	5 дугаар сард	ГХУСАЗСЗ, Хууль хяналтын байгууллагууд	Аймгийн ГХУСАЗСЗ-ийн дарга Э.Насанбат	Хуулийн хэрэгжилт хангагдана.
Гурав: Тодорхой төрлийн гэмт хэрэгтэй тэмцэх: Архидан согтуурах, мансуурахтай тэмцэх чиглэлээр:					
3.1	Байлдааны зэвсэг галт хэрэглэлийн ашиглалт, хадгалалт, хамгаалалтанд тавих хяналтыг сайжруулж, үзлэг хяналтыг чангатгах	Улирал бүр	Хилийн 0245 дугаар анги	Аймгийн ГХУСАЗСЗ-ийн дарга Э.Насанбат	Байлдааны галт зэвэг журмын дагуу зөв хадгалагдаж өүрэн хяналтад орсон байна.
3.2	Төрийн болон төрийн бус байгууллага, ААН-ийн ажилтан алба хаагч нарт архины хор хөнөөл, холбогдох хууль тогтоомжийг тайлбарлан сурталчлах	2-р улиралд	ГХУСАЗСЗ, ХЭЗХ, ЦГ	Аймгийн ГХУСАЗСЗ-ийн дарга Э.Насанбат	Төрийн алба хаагчийн сахилга, ёс зүй бататгана.
3.3	Архидан согтуурах донтой иргэдийг албадан эмчилгээнд явуулах ажлыг зохион байгуулах.	Улирал бүр	ГХУСАЗСЗ, ЦГ	Аймгийн ГХУСАЗСЗ-ийн дарга Э.Насанбат	Согтуурсан, мансуурах донтой, төлбөрийн чадваргүй нь шүүхээр тогтоогдсон иргэдэд эмчилгээнд хамрагдахад нь дэмжлэг үзүүлэх.
Дөрөв: Хүүхдийн эрхийг хамгаалах чиглэлээр:					
4.1	Хүүхдийн эрхийн тухай хууль, Хүүхэд хамгааллын тухай хууль болон дагалдах дүрэм журмыг олон нийтэд сурталчилах	Тогтмол	ГХУСАЗСЗ ЦГ, ГБХЗХГ	Аймгийн ГХУСАЗСЗ-ийн дарга Э.Насанбат	Хууль, тогтоомжийн хэрэгжилт сайжирсан байна
4.2	Хүүхэд гэр бүлийн цуврал нэвтрүүлгийг орон нутгийн телевизтэй хамтран бэлтгэж олон нийтэд хүргэх	Улирал бүр	ГХУСАЗСЗ ЦГ, ГБХЗХГ	Аймгийн ГХУСАЗСЗ-ийн дарга Э.Насанбат	Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх тухай хуулийн талаар иргэд, олон нийтэд хүрэх мэдээ мэдээлэл нэмэгдэнэ.
4.3	Хүмүүжлийн чанартай албадлагын арга хэмжээ авсан хүүхдүүдэд зан үйлийг засах сургалтыг тогтмол явуулах	Тогтмол	ГХУСАЗСЗ ЦГ, ГБХЗХГ	Аймгийн ГХУСАЗСЗ-ийн дарга Э.Насанбат	Хүүхдүүдийг сургалтад 100% хамруулж, зан үйл өөрчлөгдсөн байна.
4.4	Хүүхдийн РС тоглоомын газруудын үйл ажиллагаанд хяналт тавьж ажиллах. / Засгийн газрын 410 дугаар тогтоол/	Тогтмол	ЦГ, ГБХЗХГ	Аймгийн ГХУСАЗСЗ-ийн дарга Э.Насанбат	Хүүхдийг гэмт хэрэг зөрчилд өртөхөөс урьдчилан сэргийлнэ.

4.5	Сүм хийдийн үйл ажиллагаанд хамрагдаж байгаа хүүхдүүдийн зан үйлд анхаарч, аливаа сөрөг нөлөөнд өртөх эрсдлийг судалж хяналт тавих	Тогтмол	ЦГ, ГБХЗХГ	Аймгийн ГХУСАЗСЗ-ийн дарга Э.Насанбат	Сүх хийдэд явдаг хүүхдийн судалгаа гарч хяналт тавьж ажиллах хэвшил тогтсон байх.
4.6	Насанд хүрээгүй охидыг хүчиндэх, 16 насанд хүрээгүй хүнтэй бэлгийн харьцаанд орох гэмт хэргийн гаралтыг бууруулах чиглэлээр сургалт, сурталчилгаа зохион байгуулах, шторк, телевизийн нэвтрүүлэг бэлдэх.	2 дугаар сард	ГХУСАЗСЗ, ЦГ,	Аймгийн ГХУСАЗСЗ-ийн дарга Э.Насанбат	Иргэд болон хүүхэд багачуудад хүчиндэх, 16 насанд хүрээгүй хүнтэй бэлгийн харьцаанд орох гэмт хэргийн хор хөнөөлийг сурталчилна.
4.7	Хүүхдийг зодож шийтгэхгүй байх дэлхий нийтийн өдрийг тэмдэглэн өнгөрүүлэх	11-р сард	ГХУСАЗСЗ, ЦГ, ГБХЗХГ	Аймгийн ГХУСАЗСЗ-ийн дарга Э.Насанбат	Хүүхдийн эрхийн тухай хууль, Хүүхэд хамгааллын тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангах, хүүхдийн эсрэг хүчирхийллийг таслан зогсоох
Тав: Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх чиглэлээр:					
5.1	Гэр бүлийн хүчирхийлэл, гэрч хохирогчийг хамгаалах үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх зорилгоор яриа таниулга хийх	3 дугаар улиралд	ГХУСАЗСЗ, Цагдаагийн газар	Аймгийн ГХУСАЗСЗ-ийн дарга Э.Насанбат	Гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх
5.2	“Нөлөөллийг орчноос нь эхэлье” насанд хүрээгүй гэмт хэргийн хохирогч, холбогдогч, гэр бүлийн хүчирхийллийн хохирогч нарт хамтарсан багаар үйлчилгээ үзүүлэх ажиллагааг журманд заагдсаны дагуу хэрэгжүүлэх,	Төлөвлөгөө хэрэгжих хугацаанд	ГХУСАЗСЗ, ЦГ, Прокурорын газар, ГБХЗХГ	Аймгийн ГХУСАЗСЗ-ийн дарга Э.Насанбат	МУ-ын ГБХТТХ-ийн холбогдох заалт, болон тухайн хуулийн хүрээнд батлагдсан “Хамтарсан багийн ажиллах, үйл ажиллагааг санхүүжүүлэх журам” хэрэгжинэ. Хохирогч иргэдэд нөхөн сэргээх төрийн үйлчилгээ хүрсэн байна.
5.3	ЕБС-ын дунд “Цахим орчин дахь хүүхдийн эрсдэл” шилдэг илтгэлийн уралдаан зарлаж, илтгэлийг иргэдэд сурталчил, энэ төрөийн гэмт хэргийг бууруулах чиглэлээр өсвөр үеийнхэн, эцэг эхчүүдэд сургалт сурталчилгаа явуулах	4, 9 дүгээр сард	ГХУСАЗСЗ, ЦГ	Аймгийн ГХУСАЗСЗ-ийн дарга Э.Насанбат	Хүүхэд залуусын дуу хоолойг томчуудад хүргэх арга замыг бүрдүүлэнэ. Илтгэлээр хөндөгдсөн асуудлыг иргэдэд сурталчилж, ГХУС ажилд ашиглах.
5.4	ЕБС, Улаангом Политехник коллежийн оюутан, сурагчдын дунд Хүүхдийн эсрэг хүчирхийлэл, гэр бүлийн хүчирхийлэл” сэдвээр дэвжээ тэмцээн зохион байгуулах.	5 дугаар сард	ГХУСАЗСЗ, ЦГ	Аймгийн ГХУСАЗСЗ-ийн дарга Э.Насанбат	Урлаг уран сайханы аргаар дамжуулж хүүхэд багачуудыг эрсдлээс өөрийгөө хамгаалах мэдлэг, мэдээллийг түгээнэ.
5.5	Гэр бүлийн хүчирхийлэл үйлдэгч иргэд, тэдний гэр бүлийн бусад гишүүдэд Зан үйлд нөлөөлөх албадан сургалт, зан үйлд нөлөөлөх сайн дурын сургалтын журамд заагдсан сэдвээр сургалтуудыг үе шаттай зохион байгуулах.	Жилдээ	ГХУСАЗСЗ, ЦГ	Аймгийн ГХУСАЗСЗ-ийн дарга Э.Насанбат	Зан үйлд нөлөөлөх албадан сургалт, зан үйлд нөлөөлөх сайн дурын сургалтыг зохион байгуулж, журмын хэрэгжинэ.
	Эрсдэлт нөхцөлд байгаа гэр бүл, хүүхдийн судалгаа гаргаж, зураглал			Аймгийн	Гэрбүлийн асуудлыг тодорхойлсон зураглал хийж, чанарын судалгаанд

5.6	хийх, судалгаан дээр үндэслэн эрсдэлт бүлгийн хүүхэд гэр бүлд чиглэсэн бодлого хэрэгжүүлж, нөлөөллийн ажлыг зохион байгуулах	1, 3-р улиралд	ГХУСАЗСЗ, ЦГ, ГБХЗХГ	ГХУСАЗСЗ-ийн дарга Э.Насанбат	тулгуурласан ажил, үйлчилгээг төлөвлөн хэрэгжүүлсэн байна.
Зургаа: Өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр:					
6.1	Хулгайлах гэмт хэрэг болон зөрчлийн судалгаа гаргаж, холбогдох арга хэмжээ авах	1 дүгээр улирал	АПГ, ЦГ	Аймгийн ГХУСАЗСЗ-ийн дарга Э.Насанбат	Хуулийн хэрэгжилт хангагдана
6.2	Улаангом суманд мал нядалгааны нэгдсэн төв цэгтэй болгох	2-3 дугаар улиралд	ГХУСАЗСЗ, ЗДТГ	Аймгийн ГХУСАЗСЗ-ийн дарга Э.Насанбат	Мал хулгайлах гэмт хэрэг буурна
6.3	Аймгийн төвд гэр хороолол болон орон сууцнуудын орцонд мэдрэгчтэй гэрэл тавих, ААН байгууллагуудыг хөдөлгөөн мэдрэгчтэй дохиолол суулгах / гар утсанд дуудлага ирэх / талаар чиглэл хүргүүлэх	Жилдээ	Цагдаагийн газар	Аймгийн ГХУСАЗСЗ-ийн дарга Э.Насанбат	Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажилд ахиц гарч хулгайлах гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх
Долоо: Замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлыг хангах чиглэлээр:					
7.1	Замын цагдаагийн газраас нээлттэй хаалганы өдөр зарлаж замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлыг зөрчсөний улмаас ямар хор уршигт хүрэх талаар бодит мэдээлэлийг хүргэх. Тухайлбал: Бодит үзүүлэн болон зургийн байдлаар харуулах	6 дугаар сард	ГХУСАЗСЗ, Замын цагдаагийн тасаг	Аймгийн ГХУСАЗСЗ-ийн дарга Э.Насанбат	Иргэд замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлын талаар мэдээлэлтэй болох, замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлыг хангаж иргэн хүнийхээ хувьд аливаа хэрэг зөрчил гаргахгүй байх.
7.2	Цэцэрлэгүүдийн дунд жил бүр уламжлал болгон зохион байгуулагдаг “Замын хөдөлгөөний цагаан толгой 2019” тэмцээн зохион байгуулах.	2-р улиралд 5-р сард	ГХУСАЗСЗ, Замын цагдаагийн тасаг	Аймгийн ГХУСАЗСЗ-ийн дарга Э.Насанбат	Хүүхдийг зам тээврийн ослоос урьдчилан сэргийлэх, замын хөдөлгөөний дүрмийн анхан шатны мэдлэг олгогдоно.
7.3	Ерөнхий боловсролын сургуулиудын дунд жил бүр уламжлал болгон зохион байгуулагдаг “Ногоон гэрэл Цагаан шугам 2019” тэмцээн зохион байгуулах.	4-р улиралд 11-р сард	ГХУСАЗСЗ, Замын цагдаагийн тасаг	Аймгийн ГХУСАЗСЗ-ийн дарга Э.Насанбат	Хүүхдийг зам тээврийн ослоос урьдчилан сэргийлэх, замын хөдөлгөөний дүрмийн анхан шатны мэдлэг олгогдоно.
7.4	Жил бүр зохион байгуулагдаг “Зам тээврийн ослоор хохирсон иргэдэд хүндтгэл үзүүлэх өдөр” арга хэмжээ зохион байгуулах.	4-р улиралд 10-р сард	ГХУСАЗСЗ, Замын цагдаагийн тасаг	Аймгийн ГХУСАЗСЗ-ийн дарга Э.Насанбат	Иргэдийн замын хөдөлгөөний хууль, дүрмийн мэдлэг дээшилнэ. Зам тээврийн ослоос урьдчилан сэргийлнэ.
7.5	Жил бүр зохион байгуулагдаг “Хүүхдийг зам тээврийн ослоос урьдчилан сэргийлэх өдөр” арга хэмжээ зохион байгуулах.	2-р улиралд 5-р сард	ГХУСАЗСЗ, Замын цагдаагийн тасаг	Аймгийн ГХУСАЗСЗ-ийн дарга Э.Насанбат	Хүүхдүүд замын хөдөлгөөнд оролцох дүрмийн мэдлэг дээшилнэ. Зам тээврийн ослоос урьдчилан сэргийлнэ.
7.6	Улсын чанартай авто зам, сургууль, цэцэрлэгийн бүсийн замд зам тээврийн ослоос урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр	2-р улиралд	ГХУСАЗСЗ, Замын цагдаагийн тасаг	Аймгийн ГХУСАЗСЗ-ийн	Гарч болзошгүй зам тээврийн ослоос урьдчилан сэргийлнэ. Зам

	“Хурдаа хас”, “Зогс хүүхэд” зурагт тэмдэглэл хийж гүйцэтгэх чиглэл хүргүүлж хамтран ажиллах			дарга Э.Насанбат	тээврийн осол, хэргийн гаралт буурна.
7.7	Улаангом сумын 7-р багийн нутаг Нархан цэцэрлэгийн 4-н замын уулзварыг камержуулах.	Жилдээ	ГХУСАЗСЗ, Замын цагдаагийн тасаг	Аймгийн ГХУСАЗСЗ-ийн дарга Э.Насанбат	Замын хөдөлгөөнд оролцогчдод тавих хяналт сайжирна.
7.8	Улсын болон орон нутгийн чанартай авто замын дагуу зам тээврийн ослоос урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр сурталчлагааны мэдээлэх, анхааруулах самбар байрлуулах.	Жилдээ	ГХУСАЗСЗ, Замын цагдаагийн тасаг	Аймгийн ГХУСАЗСЗ-ийн дарга Э.Насанбат	Гарч болзошгүй зам тээврийн ослоос урьдчилан сэргийлнэ.
7.9	Сурагчдын аюулгүй байдлыг хангах, хяналт тогтоох ажилд эцэг эх, иргэдийн оролцоог нэмэгдүүлэх зорилгоор School police арга хэмжээг идэвхижүүлэх. / Хүүхэд хамгаалагч төслийг хэрэгжүүлэх. / Сайн ажилласан сургууль, эцэг эхийг урамшуулах.	Хичээлийн жилийн улиралд	ГХУСАЗСЗ, Замын цагдаагийн тасаг	Аймгийн ГХУСАЗСЗ-ийн дарга Э.Насанбат	Эцэг эхийн хяналтыг сургуулийн орчинд болон сурагчдын ихээр зорчих хэсгүүдэд эцэг эхийн хяналтыг журмын дагуу ажиллуулах. Мөн хүүхэд багачуудыг гэмт хэрэг, зөрчлийн хохирогч, холбогдогч болохоос урьдчилан сэргийлнэ.
Найм: Бусад арга хэмжээ					
8.1	Хууль хяналтын байгууллагуудтай хамтран сумдын ГХУСА-ын явцтай танилцаж зөвлөмж чиглэл өгөх, хөдөө багийн иргэдэд Шинээр батлагдсан хууль тогтоомж болон Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх тухай хууль тогтоомжийг сурталчлах сургалт сурталчилгааг зохион байгуулж, санал хүсэлт сонсох	2, 3-р улирал	ГХУСАЗСЗ, Хууль хяналтын байгууллага	Аймгийн ГХУСАЗСЗ-ийн дарга Э.Насанбат	Сумдын гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлын явцад ахиц гарч, хөдөө сум, багийн иргэд хууль эрх зүйн мэдээлэлтэй болно.
8.2	“Увс сэргийлэгч” нэвтрүүлгийг бэлтгэн орон нутгийн телевизүүдээр гаргах.	Эхний хагас жил, 2 дугаар хагас жилд	ГХУСАЗСЗ	Аймгийн ГХУСАЗСЗ-ийн дарга Э.Насанбат	Орон нутгийн хэмжээнд тулгамдаж байгаа гэмт хэргийн талаар мэдээлэл өгч иргэд олон нийтийн сонор сэрэмж дээшилж, гэмт хэрэг зөрчлөөс урьдчилан сэргийлж чадна.
8.3	Увс аймгийн Прокурорын газарт гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажилд шаардлагатай техник тоног төхөөрөмжийн дэмжлэг үзүүлэх	1 дүгээр улиралд	ГХУСАЗСЗ	Аймгийн ГХУСАЗСЗ-ийн дарга Э.Насанбат	Хуулийн хэрэгжилт хангагдана.
8.4	Аймгийн төвд байрлах жижиг зочид буудлуудад хяналт шалгалт хийж санамж сэрэмжлүүлэг байршуулах	Жилдээ	ГХУСАЗСЗ, ЦГ, Прокурорын газар	Аймгийн ГХУСАЗСЗ-ийн дарга Э.Насанбат	Жижиг зочид буудлаар архидан согтуурах, биеэ үнэлэх зөрчил багасна.
8.5	“Сэргийлэгч хүү, Зөвлөгч охин” хүүхэлдэйн баг хийлгэх. Хүүхэд багачуудруу чиглэсэн гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг шинэлэг, сонирхолтой хэлбэрээр зохион	Жилийн хугацаанд	ГХУСАЗСЗ, ЦГ,	Аймгийн ГХУСАЗСЗ-ийн дарга Э.Насанбат	Хүүхдийг гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажилд ахиц гарна.

	байгуулах.				
8.6	НӨТ холбогдох асуудлыг аймгийн хэмжээнд шалгаж, холбогдох арга хэмжээ авах	2 дугаар улиралд	Татварын хэлтэс	Аймгийн ГХУСАЗСЗ-ийн дарга Э.Насанбат	Хуулийн хэрэгжилт хангагдана
8.7	Нууцлал аюулгүй байдлын хангах арга хэмжээ авагдсан, байнгын мэдээ мэдээлэл авах интернетийн сүлжээнд холбогдсон суурин компьютер ажиллуулах.	2-р улиралд	Увс аймаг дахь Тагнуулын газар	Аймгийн ГХУСАЗСЗ-ийн дарга Э.Насанбат	Иргэдээ гэмт халдалгаас хамгаалах, урьдчилан сэргийлэх, гэмт үйлдлийг аслан зогсоох нөхцөл бүрдсэн байна.
8.8	Увс аймгийн хэмжээнд урамшуулалт эргүүл ажиллуулах, шаардлагатай урамшууллын төсөв шийдвэрлэх	2018 оны 1-р улирал	ГХУСАЗСЗ, Хууль хяналтын байгууллагууд	Аймгийн ГХУСАЗСЗ-ийн дарга Э.Насанбат	Хуулийн хэрэгжилт хангагдаж иргэдийг гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажилд татан оролцуулна.
8.9	Шагнал урамшуулал	Улирал бүр	ГХУСАЗСЗ	Аймгийн ГХУСАЗСЗ-ийн дарга Э.Насанбат	Тухайн жилд гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажилд идэвх зүтгэл гаргасан иргэд байгууллагыг шагнаж урамшуулах

Боловсруулсан: Аймгийн ИТХ-ын ажлын алба, ГХУС ажлын зохицуулалт, Авлигын асуудал хариуцсан мэргэжилтэн Б.Анхбаяр

.....Увс аймгийн ГХУСАЗСЗ.....

БАТЛАВ:
УВС АЙМГИЙН ИРГЭДИЙН
ТӨЛӨӨЛӨГЧИЙН ХҮРЛЫН
ДАРГА Э.НАСАНБАТ

**ХҮРЭЭЛЭН БАЙГАА ОРЧНЫ ЭСРЭГ ГЭМТ ХЭРГЭЭС УРЬДЧИЛАН
СЭРГИЙЛЭХ ДЭД ЗӨВЛӨЛИЙН 2019 ОНЫ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНД ТУСГАХ САНАЛ**

Улаангом

2019.01.24

№	Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа	Хугацаа, сар, улирал	Хариуцах байгууллага	Хяналт тавих албан тушаалтан	Хүрэх үр дүн
Нэг: Удирдлага, зохион байгуулалтын талаар					
1.1	Увс аймгийн Хүрээлэн байгаа орчны эсрэг гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх дэд зөвлөлийн хуралдааныг зохион байгуулах	Хагас жилд 1 удаа	ХБОЭГХУС дэд зөвлөлийн нарийн бичгийн дарга	ХБОЭГХУС Дэд зөвлөлийн дарга Э.Насанбат	Нэгдсэн мэдээлэлтэй болж улирлын ажлыг үнэлж дүгнэх, дараа улиралд хийх ажил хуваарилагдсан байна.
1.2	Хууль сахиулах байгууллагуудын албан хаагчдыг “Хүрээлэн байгаа орчны эсрэг гэмт хэрэг, зөрчлийн илрүүлэлт, шийдвэрлэлтийг сайжруулах” сургалтад хамруулж, хамтын ажиллагааг сайжруулах, идэвхжүүлэх салбар дундын шуурхай баг ажиллах нөхцөл боломж, хяналт шалгалтын ажлуудыг дэмжих	II улирал	ХБОЭГХУС дэд зөвлөл, ДБХС	ХБОЭГХУС Дэд зөвлөлийн дарга Э.Насанбат	Хууль сахиулах байгууллагуудын албан хаагчдыг “Хүрээлэн байгаа орчны эсрэг гэмт хэрэг, зөрчлийн илрүүлэлт, шийдвэрлэлтийг сайжруулах” сургалтад хамруулж чадавхжсан байна.
1.3	Улс орон даяар явуулж байгаа үйл ажиллагааны дагуу холбогдох, арга хэмжээг зохион байгуулах, баяр ёслолын үеэр хариуцлагатай жижүүрийг ажиллуулж	Жилийн турш	ХБОЭГХУС дэд зөвлөл, бүх шатны төрийн байгууллагууд	ХБОЭГХУС Дэд зөвлөлийн дарга Э.Насанбат	Төрийн байгууллага, албан хаагч нар албан үүргийнхээ дагуу хуулийг хэрэгжүүлэх урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохион байгуулах нөхцөл бололцоо бүрдэх.
1.4	Хүрээлэн байгаа орчны эсрэг гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх зөвлөгөөн зохион байгуулах, зөвлөгөөнд сумдын байгаль хамгаалагч нарыг оролцуулах	2 дугаар улиралд	ХБОЭГХУС дэд зөвлөл, ЗДТГ-н ХЭЗХ	ХБОЭГХУС Дэд зөвлөлийн дарга Э.Насанбат	ХБОЭГХ-ээс урьдчилан сэргийлэх ажилд ахиц гарна.
	Эко сургуулийн үзэл баримтлалыг түгээн дэлгэрүүлэх сургалт зохион	9-р сард /Эхний	ХБОЭГХУС дэд зөвлөл, БСУГ ЕБС, Хууль	ХБОЭГХУС Дэд зөвлөлийн дарга	-Тогтвортой хөгжлийн боловсрол олгох, Анги танхимд ТХБ,БОБ –ын сургалтын хөтөлбөр боловсруулах арга, аргачлал, бүтэц, анхаарах зарим асуудал, Эко сургуулийн 7 алхам түгэнийг хэрэгжүүлэх, сургуулийн гадна, дотно үнэлгээ

1.5	байгуулах удирдамж, хө тө лбөр боловсруулах	хагасжилд/	хяналтын байгууллагууд	Э.Насанбат	хийх, Сургуульд түшиглэсэн байгаль хамгаалах үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх зохион байгуулах арга зүй, Байгаль хамгаалах уламжлалт мэдлэг, түүнийг сургалтын хөтөлбөрт тусгах талаар
1.6	ГХУСАжил, ХБОЭГХУСАжил арга хэмжээнд хэрэглэгдэх хөдөлгөөнт пост авч техник тоног төхөөрөмжөөр хангах	Эхний хагас жилд	ХБОЭГХУС дэд зөвлөл, Дэлхийн байгаль хамгаалах сан	ХБОЭГХУС Дэд зөвлөлийн дарга Э.Насанбат	Гэмт хэрэг зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх ажил арга хэмжээнд ахиц гарч иргэдэд газар дээр нь хүрч ажиллах боломж бүрдэнэ.
Хоёр: Мэдээлэл сурталчилгааны чиглэлээр					
2.1	Хүрээлэн байгаа орчны эсрэг гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх мэдээ мэдээллийг иргэд олон нийтэд сургалт сурталчилгаа зохион байгуулж, Хууль бусаар агнах зөрчил, гэмт хэргийн ялгаа, гэмт хэрэг үйлдсэн этгээдэд хүлээлгэх хуулийн хариуцлагыг нийтэд сурталчилах ажлыг хэвлэл мэдээллийн хэрэгслээр дамжуулан богино хэмжээний шторк маягаар бэлдэн сурталчлах	Тогтмол	Хууль хяналтын байгууллагууд	ХБОЭГХУС Дэд зөвлөлийн дарга Э.Насанбат	Ард иргэд хэвлэл мэдээллийн хэрэгслээр гэмт хэрэг түүнээс үүдэн гарах хор уршигийн талаар мэдээлэлтэй болж, аливаа хуулийг зөрчвөл ямар хариуцлага хүлээх талаар мэдлэгтэй болно. Мөн ард иргэдийн дунд гэмт хэргийг үйлдэхгүй байх үзэл төлөвшил бий болно.
2.2	"Ирвэсийн тухай бидний ойлголт экскурс аялал зохион байгуулах /5-р ангийн сурагчид, АУБ./	5 дугаар сард	ХБОЭГХУС дэд зөвлөл, БСУГ	ХБОЭГХУС Дэд зөвлөлийн дарга Э.Насанбат	-Аялал хийх маршрут зохиох -Сумынхаа байгалийн үзэсгэлэнт газраар аялах Байгаль хамгаалах зан үйлээс суралцах, Ирвэсийн тухай уулзалт, ярилцлага хийж харилцан туршлага судалах, Нөхөрсөг тэмцээн зохион байгуулах, Хог хаягдлаар тахийн тухай бүтээлийн үзэсгэлэн гаргах, Сурагчид өөрсдийн хийсэн үйл ажиллагааг сурталчилсан арга хэмжээг сум орон нутагтаа зохион байгуулж орон нутгийн мэдээллийн хэрэгслээр сурталчилна.
2.3	Цоохор ирвэс, түүний идэш тэжээл бологч амьтдын ач холбогдол, үнэ цэнийн тухай хичээлийн хөтөлбөрийг боловсруулж, хамтран сургалт зохион байгуулах, Цоохор ирвэсийн өдрийг тэмдэглэх	I улирал	ХБОЭГХУС дэд зөвлөл, ДБХС	ХБОЭГХУС Дэд зөвлөлийн дарга Э.Насанбат	ХБОЭГХУС тухай хуулийн мэдээлэлтэй болох, Экоклубын сурагчдын мэдлэг, чадварт дэмжлэг болсон байна.
2.4	Цагдаагийн газрын шуурхай жижүүрийн 24/7 утсыг Хүрээлэн байгаа орчны эсрэг гэмт хэргийн талаарх мэдээллийг шуурхай хүлээн авах зорилгоор олон	Жилдээ	ДБХС, ЦГ	ХБОЭГХУС Дэд зөвлөлийн дарга Э.Насанбат	Цоохор ирвэс болон түүний идэш тэжээл бологч зүйлүүдийн хулгайн ан, эд эрхтний хууль бус худалдааны талаар мэдээлэл

	нийтэд сурталчлах				хүлээн авах Шуурхай дуудлагын 24/7 шугамыг сайжруулж, хүртээмжийг нэмэгдүүлсэн байна
2.5	Ашигт малтмал хайх, ашиглах, олборлох талаар сумын иргэдэд яриа таниулга хийх Хууль бус ашигт малтмал олборлох үйл ажиллагааг таслан зогсоож ЗГ-ын 2017 оны 151-р тогтоолоор батлагдсан бичил уурхайгаар ашигт малтмал ашиглах журмыг орон нутагт хэрэгжүүлж ажиллах	2 дугаар улиралд	ХБОЭГХУС дэд зөвлөл, аймгийн ПГ	ХБОЭГХУС Дэд зөвлөлийн дарга Э.Насанбат	Гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх
2.6	Дэлхийн байгаль хамгаалах сантай хамтран Боршоо-Улаангом, Улаангом-Сонгино чиглэлийн зам дагуу сурталчилгааны самбар байршуулах	Жилдээ	ХБОЭГХУС дэд зөвлөл, ДБХС	ХБОЭГХУС Дэд зөвлөлийн дарга Э.Насанбат	Иргэдэд мэдээ мэдээллийг хүргэх
Гурав: Хууль бус ан агнуурын чиглэлээр:					
3.1	Ховор, Нэн ховор ан амьтны жагсаалт, улсын тусгай хамгаалалттай газар нутгийг ялгааг олон нийтэд таниулан сурталчлах	Тогтмол	Хууль хяналтын байгууллагууд	ХБОЭГХУС Дэд зөвлөлийн дарга Э.Насанбат	Гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлж иргэд мэдээ мэдээлэлтэй болно.
3.2	Тусгай зөвшөөрөлтэй болон тусгай зөвшөөрөлгүй ан агнуур хийх цаг хугацаа, газар нутгийг тодорхойлон хууль хяналтын байгууллагууд хамтран хөдөлгөөнт постыг тогтмол ажиллуулах	Улирал бүр	ХБОЭГХУС дэд зөвлөл, Хууль хяналтын байгууллагууд	ХБОЭГХУС Дэд зөвлөлийн дарга Э.Насанбат	Гэмт хэрэг зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх ажилд ахиц гарна.
Дөрөв: Амьтан ургамалын чиглэлээр:					
4.1	Хууль сахиулах байгууллагуудаас бүрдсэн шуурхай баг нь Зохиох зөвшөөрөлгүйгээр амьтан агнах, нэн ховор, ховор ургамал тэдгээрийг түүх, бэлтгэх цаг хугацаа, газар нутгийг тодорхойлон гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх хөдөлгөөнт пост ажиллуулж, хяналт шалгалтыг зохион байгуулах	Жилдээ	ХБОЭГХУС дэд зөвлөл, хууль хяналтын байгууллага	ХБОЭГХУС Дэд зөвлөлийн дарга Э.Насанбат	Амьтан, ургамлын хууль тогтоомжийн талаар мэдээлэлтэй болох, тэднийг хайрлан хамгаалах гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх төлөвшил бий болох,
4.2	Ирвэсийн фестиваль зохион байгуулах	10 дугаар сард	БСУГ ЕБС-эко клубын багш,сурагчид ДБХС	ХБОЭГХУС Дэд зөвлөлийн дарга Э.Насанбат	Эко клубын багш, сурагчдын хамтын үйл ажиллагаа сайжирна. Баруун бүсэд оролцох багуудыг шалгаруулна Олон нийтэд ховор ан амьтныг хамгаалах, сурталчилах үйлсэд хүүхдийн дуу хоолойг нэмэгдүүлнэ.
Тав: Байгаль хамгаалах журмын эсрэг гэмт хэрэгтэй тэмцэх чиглэлээр:					
5.1	Хяналт-шалгалтад суурилсан SMART хөтөлбөрийг нэвтрүүлэх арга зүйн сургалтуудыг зохион байгуулж,	Жилдээ	ДБХС	ХБОЭГХУС Дэд зөвлөлийн дарга Э.Насанбат	Байгаль хамгаалагчид арга зүйн мэдлэг, чадвартай болсноор мэдээлэл цуглуулж мэдээллтийн сан

	дадлагажуулах				үүсэн бий болж нөхөрлөл-ТХГН-сумын байгаль орчны хамгааллын хамтын ажиллагаа бэхжин нөхцөл бүрдэнэ.
5.2	Зорилтод уулуудад нөхөрлөлд суурилсан хяналт шалгалт, мониторинг гүйцэтгэх багуудыг байгуулах, техник багаж хэрэгсэлээр хангах	Жилдээ	ДБХС	ХБОЭГХУС Дэд зөвлөлийн дарга Э.Насанбат	Зорилтод нутгуудад нөхөрлөл байгуулж, шаардлагатай мэдлэг, багаж хэрэгсэлээр хангаснаар мониторинг, хяналт шалгалтын тогтолцоог бий болгосноор автомат камерын судалгааг орон нутгийнхны оролцоо, хүчинд тулгуурлан гүйцэтгэж, мөн чадавхжуулсан байна.
5.3	Хууль бус мод бэлтгэж байгалийн баялгийг хууль бусаар ашиглах, худалдан борлуулахаас урьдчилан сэргийлэх хяналт шалгалт хийж, энэ төрлийн гэмт хэрэг, зөрчлийн гаралтыг бууруулахад чиглэсэн мэдээлэл сурталчилгааны ажлыг зохион байгуулах,	3-р улирал /жилдээ/	ПГ, ЦГ, БОАЖГ, МХГ, сумдын байгаль орчны улсын байцаагчид	Аймгийн ГХУСАЗСЗ-ийн дарга Э.Насанбат	Хууль бус хууль бус мод бэлтгэх зөрчил буурна.
5.4	Ой хээрийн түймэртэй тэмцэх, түүнээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг эрчимжүүлэх	2-3-р улирал	ГХУСАЗСЗ, ОБГ	Аймгийн ГХУСАЗСЗ-ийн дарга Э.Насанбат	Ой хээрийн түймэртэй тэмцэж иргэдэд яриа таниулга хийснээр хээрийн түймрийн гаралт багасна.
5.5	Улсын хилийн зурвас, бүсэд хууль бусаар ан агнуур хийсэн, ашигт малтмал олборлосон хил зөрчигчид, иргэдийг илрүүлэн саатуулж холбогдох байгууллагад шилжүүлэх	Тухай бүр	Хилийн 0245 дугаар анги	ХБОЭГХУС Дэд зөвлөлийн дарга Э.Насанбат	Хуулийн хэрэгжилт хангагдана.
5.6	Гэмт хэрэг, зөрчлийн талаар үнэн зөв мэдээлэл өгсөн иргэнийг урамшуулах тухай Сангийн сайд, Байгаль орчны сайдын 2006 оны 342/366 дугаар тушаалын 1-р хавсралтаар батлагдсан Байгаль орчны хууль тогтоомжийн зөрчлийг илрүүлсэн буюу зөрчлийн талаар бодит мэдээлэл өгсөн иргэнд мөнгөн урамшуулал олгох журмыг хэрэгжүүлэх талаар эрх бүхий албан тушаалтан (бүх шатны Засаг дарга) иргэд, олон нийтэд сурталчилах	Улиралд нэг удаа	БОАЖГ	ХБОЭГХУС Дэд зөвлөлийн дарга Э.Насанбат	Салбарын хэмжээнд гарч буй гэмт хэрэг, зөрчлийн талаарх мэдээ, мэдээллийг байгууллагын ажилтнууд болон иргэд, олон нийтэд мэдээлж, байгаль орчны эсрэг гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх, хууль бус үйлдлийг төрийн эрх бүхий байгууллагад мэдээллэх ухамсрыг төлөвшүүлнэ. Мөн байгаль хамгаалах журмын эсрэг хууль бус үйл ажиллагаануудыг таслан зогсоож гэмт хэргийн гаралт буурна.
5.7	Хууль бусаар ашигт малтмал олборлох үйл ажиллагааг таслан зогсоох, түүнээс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор тухайн эзэмшил газар, талбайд нутгийн	05 сараас 10 сар хүртэл	АЗДТГ, ХОХБТХ, БОАЖГ, ЦГ, МХГ	ХБОЭГХУС Дэд зөвлөлийн дарга Э.Насанбат	Хууль бус үйл ажиллагаа, зөрчил дутагдал буурах, аливаа зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх

	захиргааны байгууллагатай хамтран байнгын харуул хамгаалалт гаргах				
Зургаа: Бусад чиглэлээр:					
6.1	Хүрээлэн байгаа орчны эсрэг гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх, хууль бусаар ан агнасан этгээдүүд дахин ан агнахгүй фэйсбүүк Challenge-д нэгдэх арга хэмжээг зохион байгуулах	Жилдээ 2 удаа	ХБОЭГХУС дэд зөвлөл, хууль хяналтын байгууллагууд	ХБОЭГХУС Дэд зөвлөлийн дарга Э.Насанбат	Иргэдэд байгаль орчин ан амьтанаа хайрлан хамгаалах төлөвшил бий болгох
6.2	Экологийн олимпиад зохион байгуулах	4 дүгээр сард	БСУГ УНАСУТХЗ ДБХС	ХБОЭГХУС Дэд зөвлөлийн дарга Э.Насанбат	Баруун бүсийн олимпиад зохион байгуулна Багш, сурагчдын экологийн онол арга зүй сайжирна.
6.3	Увс аймаг дахь Хилийн 0245-р ангийн хариуцаж буй хилийн бүс зурваст урьдчилсан хээрийн судалгааг хамтран хийж, хяналт-мониторингийн тогтолцоог сайжруулах, хамтын ажиллагааг эрчимжүүлэх	Жилдээ	ГХУСАЗСЗ, ХБОЭГХУС дэд зөвлөл	ХБОЭГХУС Дэд зөвлөлийн дарга Э.Насанбат	Хилийн бүс зурвас дахь хууль бусаар ан агнах, зэрлэг амьтан, ургамал, бүтээгдэхүүний хууль бус худалдаанаас урьдчилан сэргийлэх, хамтран тэмцэх, таслан зогсоох ажил эрчимжиж, илрүүлэлт сайжирсан байна.
6.4	Улаангомд байгуулагдаж буй цэцэрлэгт хүрээлэнгийн тодорхой хэсэгт Ирвэсний гудамж талбай байгуулахад хамтран оролцох	Жилдээ	ХБОЭГХУС дэд зөвлөл, аймгийн ЗДТГ, ДБХС	ХБОЭГХУС Дэд зөвлөлийн дарга Э.Насанбат	Цэцэрлэгт хүрээлэнг байгуулахад хамтран оролцож, дэмжлэг үзүүлснээр залуучууд, хүүхдүүд, иргэд байнга цуглаж, мэдээлэл түгээгддэг орчин бий болно. Хураагдсан хавхуудаар хөшөө дурсгал хийгдсэн байна.
6.5	Урьдчилан сэргийлэх ажил арга хэжмээнд сумдын байгаль орчны хяналтын улсын байцаагчдыг татан оролцуулах, тэдний томилолт унааны зардалд дэмжлэг үзүүлэх	Тогтмол	ХБОЭГХУС дэд зөвлөл, аймгийн ЗДТГ, сумдын ГХУСАЗСЗ, ЗДТГ	ХБОЭГХУС Дэд зөвлөлийн дарга Э.Насанбат	Улсын байцаагч, байгаль хамгаалагч нарын нийгмийн баталгаа, ажиллах нөхцөл бололцоо хангагдах, ажиллах урам зориг, хүсэл тэмүүлэл бий болох
6.6	Байгаль хамгаалах сантай хамтран хүрээлэн байгаа орчны эсрэг гэмт хэргийн талаар сургалт, сурталчилгаа зохион байгуулж шуурхай баг ажиллах өрөөтэй болгох	1-3 дугаар улиралд	ХБОЭГХУС дэд зөвлөл, ДБХС, МХГ	ХБОЭГХУС Дэд зөвлөлийн дарга Э.Насанбат	Гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх
6.7	Хүрээлэн байгаа орчны эсрэг гэмт хэрэг, зөрчлийн улмаас учирсан хохиролыг тооцдог орон нутагт сан бүрдүүлэх	1 дугаар улиралд	ХЗХ	АГХУССАЗЗ	Хуулийн хэрэгжилт хангагдана

**Боловсруулсан: Аймгийн ИТХ-ын ажлын албаны ГХУС ажлын зохицуулалт,
Авлигын асуудал хариуцсан мэргэжилтэн Б.Анхбаяр
.....Увс аймгийн ХБОЭГХУС Дэд зөвлөл.....**